

N:o 176.

Af Herr Gunnar Eriksson: Om ändringar i Kongl. förordningen af den 6 Augusti 1864 angående grunderna och vilkoren för hemmansklyfning och jordafsöndring.

Kongl. förordningen den 6 Augusti 1864 angående grunderna och vilkoren för hemmansklyfning och jordafsöndring stadgar i 9 §:

»Mom. 1. Å jord, som från hemman eller lägenhet afsöndras, skall årlig afgäld läggas i spannmål eller annan lämplig räntepersedel; och må den afgäld ej vara mindre, än att den motsvarar hvad af hela hemmanets eller lägenhetens räntor och öfriga allmänna utskylder, vid jemförelse af egornas storlek och beskaffenhet, å den afsöndrade jorden belöper.»

»Mom. 2. Afhandling rörande jordafsöndring skall ingifvas till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, som har att tillse huruvida den i afseende å afsöndringens storlek är med denna förordning öfverensstämmande, samt pröfva den öfverenskomna afgälden och densamma, der den befundes tillräcklig, fastställa, men i annat fall högre lämplig afgift bestämma.»

»Mom. 3. Innan ärendet af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande afgöres, må icke allenast, der så nödigt finnes, konobetjeningen höras, utan äfven yttrande af landtmätare inhemtas, om sådant, med hänsigt till afsöndringens betydighet eller andra förhållanden, pröfvas vara af behovet påkalladt.»

Emot dessa stadganden tillåter jag mig till en början göra den anmärkningen, att staten här uppträder såsom beskyddare för den ena parten, hemmansinnehafvaren, hvilken biträdes med hjälp att tillse det afgälden icke må blifva för liten, men förunnar icke den andra i allmänhet

mindre bemedlade parten, den afsöndrade jordens innehafvare, något skydd deremot att afgälden kan blifva för stor; och redan denna omständighet kunde ensamt vara tillräcklig för att tillse, om ej en revision af ett så beskaffadt stadgande vore behöflig till båda parternas likställighet inför lagen. Men härtill kommer, att Konungens Befallningshafvandes pröfnings- och fastställserätt af den parterna sinsemellan nöjaktigt öfverenskomna afgälden är helt och hållet öfverflödig och föranleder endast kostnader, enär staten genom denna omgång ändock icke förvärfvat sig någon bättre säkerhet för sina rättigheters utbekommande, än den hon i alla fall uti hemmanet eger; hvaremot den, som fått sig en jordlägenhet upplåten — lägenheten må vara huru ringa som helst — skall, förutom skyldigheten att bekosta lagfart eller inteckning, äfven drabbas af ytterligare kostnader för afgäldens fastställelse, såsom lösen för resolution och utslag, ersättning till kronobetjening och landtmätare, hvilkas biträde kan komma att påkallas, innan ärendet af Konungens Befallningshafvande afgöres, kommissionsarvode för handlingarnes inlemnande och utlösande; allt utgifter, tillräckligt många och stora att afskräcka mindre bemedlade familjefäder ifrån att förskaffa sig ett eget hem, hvilket dessutom skall både bebyggas och odlas.

Hvad särskildt vidkommer Konungens Befallningshafvandes pröfningsrätt att tillse, huruvida afsöndringens storlek är med åberopade förordningen öfverensstämmande, så ingår uti densamma så många och olikartade förhållanden att taga i betraktande, dels i afscende å hemmanens godhet, dels ock i fråga om dem åliggande onera, hvilka variera betydligt ett år mot ett annat.

Det torde derföre vara nästan omöjligt att vid sådan pröfning med någon visshet afgöra, om en afsöndring är större än den får vara, äfvensom om afgäldens rätta belopp; frågor som det dessutom bör stå jordegare och afsöndringsinnehafvare fritt att sjelfve öfverenskomma om, samt hvilka, endast i händelse tvist uppstår, böra komma under offentlig myndighets ombepröfvande och afgörande.

Åberopade förordningen föreskrifver icke heller, att Konungens Befallningshafvandes fastställelse skall ega rum, innan lagfart eller inteckning för afsöndrad jord får beviljas. Följden deraf har också blifvit den, att somliga domstolar bevilja de sistnämnda åtgärderna, utan att den förra proceduren dessförinnan försiggått, och någon säkerhet finnes således icke, att stadgandet om afhandlingens ingifvande till Konungens Befallningshafvande iakttages.

Med anledning af hvad jag tagit mig friheten anföra, vågar jag vördsam-
sam föreslå,

att

att Riksdagen ville besluta, att uti underdånig skrifvelse hos Kongl. Maj:t anhålla om utfärdande af en författning, som stadgar följande förändrade lydelse af de två sista här ofvan anförda momenten, nemligen,

Andra mom. I fall af tvist bestämmer, på anmodan af jordegare eller afsöndringsinnehafvare, Konungens Befallningshafvande afgäldens belopp.

Tredje mom. Inan sålunda inkommet ärende af Konungens Befallningshafvande afgöres, må icke allenast — — — (i öfrigt lika lydelse som i författningen).

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1872.

Gunnar Eriksson,
från Jemtlands län.

N:o 177.

Af Herr J. E. Johansson: Om förändrad lydelse af Bevillnings-förordningens 8 §.

Vid tillämpningen af 8 § bevillnings-förordningen uppstår svårigheter så väl för bevillningsberednings- som taxerings- och pröfningskomitéer, derigenom att de, som hafva inkomst af kapital eller arbete, icke kunna taxeras för mindre behopp än 400 R:dr, och det är ganska brydsamt att kunna noggrannt beräkna sådana inkomster; vanligtvis äsättes bevillning efter detta belopp, oaktadt inkomsterna icke fullt uppgå dertill. Det anses nemligen, att handtverkaren m. fl. böra, under den tid de ega helsa, förmåga och arbetsförtjenst, bidra något så väl till statens som ock i synnerhet till kommunens gemensamma behof, emedan de, sedan arbets-

Bih. till Riksd. Prot. 1872. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 16 Häft.